

ABSTRAKT: VÝSLEDKY EVALUAČNÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Oblast podpory OP LZZ: 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb

PROJEKT: MÁTE ŠANCI ZAPOJIT SE!

Příjemce: Evropská kontaktní skupina
Výše dotace: 6 885 875,- Kč

Místo: Plzeňský kraj
Termín realizace: 1. 7. 2011 – 31. 4. 2014

CÍL PROJEKTU

Hlavním cílem projektu je zvýšení šance na rovné začlenění cizinců na trh práce a odstranění rizika sociální exkluze. Aktivitky projektu byly voleny tak, aby odpovídaly odlišné míře integrace cílové skupiny.

CO SE V PROJEKTU ODEHRÁLO?

Hlavní náplní projektu byly vzdělávací kurzy, které probíhaly ve **třech různých úrovních**, dle dosažené úrovně integrace (úroveň jazyka, schopnost zapojení do společnosti).

Základní nízkoprahový kurz:

- ✓ první krok v začlenění do společnosti;
- ✓ pro cizince s velmi nízkou úrovní českého jazyka;
- ✓ veden nízkoprahovými metodami;
- ✓ otevřen všem zájemcům bez nutnosti povinné docházky;
- ✓ zaměřen na získání minimálního jazykového základu pro orientaci ve společnosti a schopnost jednoduché komunikace v modelových situacích (návštěva banky, úřadu, vyplnění poštovní poukázky atd.).

Socio-pracovní semináře:

- ✓ také veden nízkoprahovými metodami;
- ✓ vyžadovaly již určitou znalost češtiny;
- ✓ zaměřeny na socio-pracovní dovednosti a uplatnění na trhu práce;
- ✓ s cílem osvojení praktických profesních, sociálních a komunikačních kompetencí, především s ohledem na uplatnění na trhu práce;
- ✓ navazovaly na sérii kurzů, které realizoval pro cílovou skupinu příjemce v Plzeňském kraji.

Prohlubující semináře:

- ✓ omezená kapacita, individuální přístup, uzavřená skupina;
- ✓ nutná docházka na celý cyklus;
- ✓ určeny především cizinkám (ale i cizincům) pečujícím o malé děti;
- ✓ řešily specifické potřeby související s integrací na trh práce;
- ✓ jejich cílem je rozvoj osobních kompetencí pro úspěšné zvládnutí rodinné situace a profesního uplatnění;
- ✓ v průběhu kurzů zajištěno hlídání dětí.

Prohlubující semináře probíhaly v menších skupinkách a interaktivní formou

Doprovodnými aktivitami projektu byly tvorba a distribuce informační brožury (pro nábor CS) a tzv. handoutů (pro výuku i samostudium CS a ostatních cizinců). Dále byly vydány publikace „Jeden rok v nové zemi“ a „Navigace světem práce“ (pro lepší orientaci v nové společnosti).

Jedním z hlavních **faktorů pro úspěch** projektu bylo začlenění účastnice do realizačního týmu. Nová zaměstnankyně obcházela komunitu migrantů, vytipovávala cílové skupiny a nabízela aktivity projektu. Vzhledem k tomu, že migranti obecně nemají moc důvěry „k věcem zdarma“, byl prvek důvěry – představovaný koordinátorkou ze stejné sociální skupiny – důležitým faktorem úspěchu náborových aktivit projektu.

CO PROJEKT PŘINESL LIDEM?

Začlenění cílových skupin do běžné společnosti

Pro cizince navštěvující Základní nízkoprahový kurz a Socio-pracovní semináře bylo hlavním přínosem získání alespoň základních jazykových znalostí a sociálních kompetencí. Toho bylo dosaženo především nácvikem modelových situací zasazených do reálného prostředí. Účastníci se učili samostatnosti a kurzy jim pomohly překonat alespoň některé bariéry v nové zemi.

Účastníci si pochvalovali, že dostali praktické informace a vědí, kam se obrátit s pracovními, zdravotními či osobními záležitostmi. Dozvěděli se také více o fungování České republiky, o místních zvycích, kultuře a systémech jako je zdravotnictví, školství či sociální zabezpečení.

„Hodně se mi líbil kurz, kde jsme trénovali dovednosti, které nám mohou pomoci sehnat práci, napsat životopis atd. Radili nám třeba, jak se optimálně zúčastnit pohovoru a na co se připravit,“ shrnuje svoje zážitky jedna z podpořených migrantek.

Další migrantka si pochvaluje, že jí „každá lekce přinesla něco jiného, nového. Zajímavou zkušeností byla třeba aktivita na prezentaci sama sebe. Měli jsme se snažit nabídnout naše nejlepší kvality jako zboží na trhu. Díky tomu jsem si uvědomila své slabé a především silné stránky. Moc mi to pomohlo zvednout sebevědomí. Myslím si, že umění se prodat je v dnešní době důležité – nejen tady v Čechách!“

Díky nabízené pomoci s legalizací pobytu v ČR a zajištěním legálního zaměstnání představuje projekt alternativu zavedeného klientského systému zprostředkovatelů¹, který je pro migranty velmi nevýhodný, a ze kterého je těžké se vymanit.

¹ Jedná se o síť vztahů a služeb, jejíž ústřední funkcí je zprostředkování volných pracovních míst migrantům, ale i další návazné služby. Na vrcholu pomyslné pyramidy moci stojí organizovaný zločin – ukrajinská mafie. Na spodním stupni jsou imigranti, kteří celý systém sytí ekonomickými prostředky – svou mzdou. Zranitelnost imigrantů vůči nátlaku je založena nejen na nedostatečné inkluzi cizinců do občanského práva na ochranu proti násilí. Souvisí i se zanecháním rodin na Ukrajině a s návraty do vlasti. Skupiny organizovaného zločinu z postsovětských republik totiž operují transnacionálně, takže z jejich nátlaku se lze jen obtížně vymanit.

Kurzy přinesly účastnicím několik konkrétních změn:

- paní Elena dostala zaměstnání u příjemce jako koordinátorka projektu, nyní pracuje jako asistentka ředitele
- paní Marija využila získané poznatky ve své práci pro občanské sdružení
- paní Varvara si díky zlepšení sebevědomí založila živnost a úspěšně podniká
- živnost si za přispění tohoto i dalšího projektu založila i paní Oxana
- paní Anastasya rozšířila své podnikání a přivydělává si překládáním a administrativní činností

Zvýšení motivace a sebevědomí

Účastnicím Prohlubujícího semináře byly především odhaleny jejich silné a slabé stránky, důraz byl kladen na poznání sebe sama.

Za největší dopad projektu považují účastnice dodání sebevědomí, které jim kvůli pobytu v nové zemi a částečně také kvůli tehdejší mateřské dovolené chybělo. Díky zaměření semináře na osobní rozvoj se podařilo posunout účastnice i v jejich kariéře – dokáží se nyní lépe prosadit, věří si, nebojí se žádat o prestižnější pracovní místa nebo dokonce založit vlastní podnikání. Účastnice se shodují, že „objevily věci, o kterých ani nevěděly, že je dokáží“.

Kurzy byly zaměřeny i na získání dovedností potřebných pro začlenění se na trh práce

PŘEKÁŽKY

- ❖ Uzavřenost a izolovanost některých komunit migrantů
- ❖ „Ostych“ některých komunit migrantů
- ❖ Migranti z CS často vyhledávají pomoc až „když už to nejde jinak“, což může zhoršovat jejich možnosti na úspěch.

❖ SHRNU TÍ PŘÍNOSŮ PROJEKTU

Naplnění účelnosti a užitečnosti projektu	
Dopad na zaměstnanost účastníků	Spíše vysoký Projekt přispíval ke zvýšení zaměstnanosti různou měrou u různých skupin (od legalizace zaměstnání až po založení vlastního podnikání).
Dopad na kvalifikační úroveň účastníků (vzdělání)	Spíše vysoký Projekt nebyl přímo zaměřen na zvýšení kvalifikace. Účastníci si však zvýšili své měkké dovednosti, informovanost a jazykové dovednosti.
Dopad na zaměstnatelnost účastníků jiný než kvalifikační	Vysoký Projekt přispíval k zaměstnatelnosti účastníků, především odstraňováním bariér v začlenění na trh práce (od zlepšení jazykových znalostí, přes přípravu na získání zaměstnání až po osobní rozvoj a zvyšování motivace).
Dopad na ekonomickou situaci účastníků	Spíše nízký U účastníků, kteří se účastnili terénního šetření, je dopad středně vysoký, ale u účastníků „základních“ kurzů lze předpokládat dopad menší.
Dopad na sociální statut účastníků	Vysoký Zapojení do běžné společnosti a zvýšení sociálního statusu (na základě současného statusu) bylo cílem všech typů kurzů.
Dopad na rovné příležitosti	Vysoký Zajištění kurzů na osobní rozvoj pro osoby pečující o děti (většinou ženy).
Dopad na další klíčové aktéry	Spíše vysoký Rozšíření nabídky aktivit pro klienty, synergie s dalšími aktéry a doplnění spektra služeb
Vyřešení problémů/potřeb cílové skupiny	Problémy a potřeby cílové skupiny byly vyřešeny/naplněny (s ohledem k zaměření projektu).
Vnímání užitečnosti projektu ze strany cílových skupin a klíčových aktérů	
Užitečnost projektu ze strany cílových skupin	Jednoznačně užitečný Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní z hlediska osobní situace účastníka.
Užitečnost projektu ze strany dalších klíčových aktérů	Jednoznačně užitečný Veškeré výstupy projektu vnímány jako užitečné a pozitivní.
Účinnost a hospodárnost projektu	
Naplnění účinnosti	Vysoké Způsob zapojení a využití projektových vstupů optimálně přispíval k dosaženým výsledkům a přínosům pro cílovou skupinu.
Naplnění hospodárnosti	Vysoké Veškeré vstupy byly nezbytné pro dosažení cílů.
Udržitelnost projektu	
Udržitelnost projektu	Vysoká Z provedeného terénního šetření vyplynulo, že dosažené výsledky (nastavené vždy dle úrovně účastníka) byly udrženy.
Identifikace nejlepších, dobrých a neosvědčených praxí	
Nejlepší praxe Celkové zhodnocení projektu evaluátorem na základě multikriteriální analýzy, která vychází z provedených šetření a zjištění v průběhu zpracování případové studie.	